

De huidige vorm van permanente educatie is vooral een kwantitatief systeem. Jaarlijks worden (kandidaat-)notarissen verplicht om twintig uur te luisteren naar iemand die hen een update geeft over een deel van het vakgebied.



Bart van Tongeren, algemeen deken Nederlandse orde van advocaten (NOvA)

De eigen verantwoordelijkheid en de eigen behoefte van de advocaat staan voorop

‘De (kandidaat-)notaris heeft de deontologische plicht om zijn juridische kennis actueel te houden en zich dus permanent te vormen. Enkel op die manier kan hij zijn openbaar ambt op een adequate wijze uitoefenen. Het is belangrijk deze verplichting allereerst te concretiseren in een minimum aantal uren. Dit toont immers, zowel aan de notaris zelf, als zijn cliëntèle en het publiek in het algemeen, het belang aan dat onze beroepsgroep hecht aan continue bijscholing. Daarnaast is het vanzelfsprekend nog belangrijker om kwaliteit in de bijscholing na te streven. Een systeem van erkenning van opleidingen, zoals in België, kan daartoe bijdragen. Iedere opleiding die nuttig is voor de uitoefening van het notarieel beroep, zowel in juridische als niet-juridische materies,

Maar voldoet dit systeem van ‘formeel’ leren nog wel? Moet een (kandidaat-)notaris niet zelf bepalen hoe hij zich laat bijscholen? Hoe doen andere beroepsgroepen dit? En hoe denkt het notariaat daarover?

‘Een advocaat moet jaarlijks 20 opleidingspunten behalen, waarvan ten minste de helft betrekking heeft op juridische activiteiten op een voor zijn praktijk relevant rechtsgebied. Hoe hij daar invulling aan geeft, is redelijk vrij. Wij zijn van mening dat een advocaat zelf het best kan bepalen welke activiteiten of opleidingen bijdragen aan zijn vakbekwaamheid. De eigen verantwoordelijkheid en de eigen behoefte van de advocaat staan voorop. Advocaten kunnen punten opvoeren voor cursussen die zij hebben gevolgd of gegeven bij (niet-)erkende instellingen, als zij vinden dat deze bijdragen aan hun vakbekwaamheid. Dat geldt ook voor andere opleidingsactiviteiten, zoals het schrijven van artikelen, het verrichten van werkzaamheden als arbiter, of deelname aan vormen van gestructureerde

kan worden erkend door een bijzondere commissie na een grondige analyse. Binnen deze erkende opleidingen is het de notaris die zelf bepaalt welke opleidingen hij volgt, in welke materies hij nood aan bijscholing heeft. Het opleggen van een minimum aantal uren staat op die manier de vrije keuze van de notaris niet in de weg, mits aan bepaalde kwaliteitscriteria is voldaan. Recent had de “Staten-generaal van de notariële stage” plaats, waar alle actoren binnen de notariële stage (stagiars, stagemesters, universiteiten, notariële en overheidsinstanties) zich duidelijk hebben uitgesproken voor een identiek systeem voor de stagiars. Voldoende bewijs dus dat dit systeem werkt!’

Peiling

Moet het huidige PE-systeem op de schop?

feedback. Overigens zijn wij op dit moment bezig met de heroverweging van de permanente educatie en het systeem van erkende opleidingsinstellingen. Daarbij staat de vraag centraal: met welk systeem creëer je de beste waarborgen voor kwaliteit? Waar het om gaat, is dat opleidingsactiviteiten bijdragen aan de verdere verbetering van de praktijkvoering van de advocaat. Op welke manier kun je daar als NOvA zo veel mogelijk aan bijdragen? Ook toezicht speelt daarbij een belangrijke rol. De keuzevrijheid voor de advocaat is groot, maar hij moet zijn keuzes wel tegenover de deken kunnen verantwoorden.’



Thierry van Sinay, voorzitter Belgische Nationale Kamer van notarissen

Het minimum aantal uren staat de vrije keuze niet in de weg, mits aan bepaalde kwaliteitscriteria is voldaan



Wim Kuipers, Commissie
kandidaat-notarissen

*PE-punten alleen toekennen
wanneer er daadwerkelijk
iets wordt geleerd*

‘De Commissie kandidaat-notarissen vindt een kwalitatief hoogwaardig notariaat belangrijk. Een manier daarvoor is het volgen van cursussen, zowel inhoudelijk als op het gebied van management, verplicht te stellen. (Kandidaat-)notarissen moeten zelf kunnen bepalen welke opleidingen worden gevolgd. Procedurele regels en verplichte financiële bijdragen aan de KNB zouden het volgen van cursussen en opleidingen en/of de toekenning van PE-punten daaraan niet in de weg mogen staan. Kan iemand bijvoorbeeld aantonen cursussen of opleidingen te hebben gevolgd, via notariële specialistenverenigingen, notariële organisaties als Netwerk Notarissen, of andere instituten en organisaties, dan zou dat voldoende moeten zijn. De commissie kan



Bep Bergman, voorzitter Vereniging van
Estate Planners in het Notariaat (EPN)

‘Het PE-beleid is alweer geruime tijd geleden ingevoerd, omdat in onze snel evoluerende maatschappij en de daarmee gepaard gaande

wijziging van wetgeving, het volgen van cursussen onontbeerlijk is voor het op verantwoorde wijze uitoefenen van ons ambt. Wie in zijn werk wil mee-evolueren, kan niet om her-, om-, of bijscholing heen. Het bijwonen van cursussen en congressen of het deelnemen aan (wetenschappelijke) internetfora, een externe of interne bedrijfsstage of een sabbatjaar kunnen daar een bijdrage aan leveren. De huidige vorm van permanente educatie is echter vooral een kwantitatief systeem en niemand zal ontkennen dat dit systeem geen garantie is voor daadwerkelijke kennisverwerving. Bovendien biedt het onvoldoende mogelijkheden voor specialisatie en (kwaliteits)controle daarop. Ik ben dan ook een groot voorstander voor actualisering van het huidige systeem en wel zo, dat de individuele

‘Het verrichten van permanente educatie (PE) is voor accountants al sinds 1996 verplicht. Maar het moet niet primair gaan om het scoren van uren of punten, maar om wat je leert en wat dat betekent voor jouw werkring of carrière. De NBA werkt daarom aan een nieuw, op leerresultaat gericht model met meer keuzevrijheid voor de leden. Het bestaande PE-systeem van de NBA is in 2014/2015 uitgebreid tegen het licht gehouden. Uitgangspunt voor het nieuwe PE-model is dat de verantwoordelijkheid meer bij de individuele accountant moet komen te liggen. De huidige PE-norm voor accountants gaat uit van tenminste 120 uur per 3 jaar. In het nieuwe

model wordt die norm bewust losgelaten. De focus ligt voortaan op leerresultaat. Er komt meer differentiatie naar werkzaamheden en meer keuzevrijheid in inhoud en vorm van PE. Dat betekent ruimte voor alternatieve leervormen. Er is wel een verplichte kennistoets en enkele verplichte onderwerpen. Vastlegging van PE-activiteiten gaat via een eigen PE-portfolio. De NBA gaat ervan uit dat dit nieuwe PE-systeem zal resulteren in een duurzaam, toekomstbestendig en resultaatgericht PE-systeem, dat bijdraagt aan een beroep met een permanent geborgde kwaliteit. En dat voor alle accountants.’

zich voorstellen dat ook jurisprudentieoverleg op kantoren onder omstandigheden als permanente educatie kan worden beschouwd. Maar er moet wel controle plaatsvinden op het leereffect van de cursus, opleiding of het jurisprudentieoverleg om het kwalitatieve en inhoudelijke aspect daarvan te kunnen (blijven) waarborgen. De commissie vraagt zich af hoe een dergelijke controle zou moeten plaatsvinden. Bovendien vindt de commissie dat PE-punten alleen moeten worden toegekend wanneer er daadwerkelijk iets wordt geleerd, waardoor iemand zijn vak beter kan uitoefenen, en niet aan nevenfuncties. Die zijn weliswaar nuttig, maar daarmee wordt iemand geen betere jurist of manager.’

(kandidaat-)notaris meer vrijheid krijgt in de keuze van bijscholing maar zonder dat wordt ingeleverd op de kwaliteit. Er dient wat mij betreft toezicht te zijn op het aantal uren op jaarbasis waarin bijscholing wordt gevolgd, maar ook op de inhoud en op het feit dat een en ander daadwerkelijk heeft geleid tot kennisverwerving. Ik hoop dan ook op de invoering van het met goed resultaat afleggen van een periodiek examen voor iedere (kandidaat-)notaris, bij gebreke waarvan men niet meer in het ambt werkzaam mag zijn.’

*De individuele (kandidaat)-
notaris moet meer vrijheid krijgen
in de keuze van bijscholing*



Anne-Marika van Arkel, algemeen
directeur Nederlandse Beroepsorganisatie
van Accountants (NBA)

*De focus ligt
voortaan op
leerresultaat*